

Controversa fiscala: au dreptul companiile sa scuteasca de impozit profitul reinvestit în active finanțate din fonduri nerambursabile sau nu?

Facilitatea fiscala privind profitul reinvestit este reglementata de Codul Fiscal și permite contribuabililor sa scada din impozitul pe profit sumele reinvestite în anumite active. Aceasta masura a fost introdusa tocmai pentru a stimula investițiile și a încuraja dezvoltarea economica, fiind în vigoare de peste 15 ani.

Pe scurt, acest stimulent fiscal ofera companiilor posibilitatea de a beneficia de o reducere a impozitului pe profit pentru o parte din profitul reinvestit în active noi.

Mai mult decât atât, daca pâna recent aceasta facilitate amâna impozitarea rezervei constituite pâna la momentul utilizarii acesteia, prevederile introduse de noul pachet de relansare economica aduc beneficii suplimentare. Astfel, contribuabililor care aplica facilitatea privind profitul reinvestit, impozitarea este pentru 50% din rezervele fiscale constituite ca urmare a aplicarii acestei facilități fiscale sau chiar scutirea integrala de la impozitare, în anumite condiții, inclusiv pentru rezervele în sold la finalul anului 2025.

Sa analizam, însa, de ce aplicarea acestei facilități a devenit – la peste 15 ani de la introducerea în lege – subiect de controverse între companii și inspectorii ANAF.

Recent, în cadrul mai multor acțiuni de control la nivel național au fost evaluate condițiile de aplicare a facilității fiscale privind profitul reinvestit. Nu puține sunt situațiile în care facilitățile fiscale au fost invalidate, atunci când investițiile au fost (parțial) finanțate din fonduri nerambursabile.

Concret, aceasta abordare a condus la stabilirea unui impozit pe profit suplimentar corespunzator părții din investiții finanțate din surse nerambursabile, precum și impunerea de sume accesorii pentru întârziere, deși interpretarea inspectorilor fiscali nu este fundamentata de prevederile legislației fiscale.

Înca de la introducerea acestei facilități, companiile au beneficiat de acest stimulent, fara a face o distincție cu privire la sursa de finanțare (rambursabila vs. nerambursabila). De aici și numarul semnificativ de companii la nivel național care se confrunta acum cu aceasta situație neplacuta.

Mai mult, Camera Consultanților Fiscali din România (CCFR) a adus în discuție cel puțin trei argumente care ar susține eroarea în care se afla inspectorii fiscali în aceasta speța. În primul rând, normele de aplicare a art. 22 alin. (2) prevad în mod expres faptul ca profitul contabil brut cumulat se determina „fara a lua în considerare sursele proprii sau atrase de finanțare ale acestora”. În al doilea rând, legiuitorul a reglementat clar situațiile în care facilitatea fiscala nu este aplicabila. În lista acestor excepții nu se regasește finanțarea investițiilor din fonduri nerambursabile. În al treilea rând, în diferite comunicari publice, chiar ANAF a reiterat faptul ca sursa de finanțare a investițiilor nu influențeaza aplicarea facilității privind profitul reinvestit.

Alarmant este faptul ca interpretarea inspectorilor fiscali a fost deja validata de catre una dintre Curțile de Apel din România. Aceasta a respins critica de nelegalitate formulata de contribuabil, susținând astfel poziția organelor de control fiscal.

Având în vedere numarul semnificativ de companii afectate de aceasta interpretare a echipelor de inspecție, coroborata cu decizia instanțelor, ANAF a transmis aceasta speța Comisiei Fiscale Centrale, spre analiza. Astfel, contribuabilii care au accesat facilitățile fiscale privind profitul reinvestit ar trebui sa verifice sursele de finanțare ale activelor pentru care s-a aplicat aceasta facilitate și, în cazul în care sunt deja/ar putea fi afectați, sa urmareasca cum se va soluționa aceasta situație.

Dupa parerea noastra, situatia creata reprezinta un caz clasic de incalcare a principiului certitudinii impunerii, unul dintre principiile pe care se bazeaza însuși Codul Fiscal. Certitudinea impunerii presupune elaborarea de norme juridice clare, care sa nu conduca la interpretari arbitrare, iar termenele, modalitatea și sumele de plata sa fie precis stabilite pentru fiecare platitor, astfel ca aceștia sa poata urmări și înțelege sarcina fiscala ce le revine, precum și sa poata determina influența deciziilor lor de management financiar asupra sarcinii lor fiscale.

Este evident ca în situația de față acest principiu este încalcat. Sarcina autoritaților fiscale nu este însă una ușoara, având în vedere decizia instanțelor. Ramâne de vazut ce va spune Comisia Fiscala Centrala care poate avea o inteprtare favorabila contribuabilului, chiar daca exista jurisprudența contrara.

Consideram însă ca, daca se dorește o limitare a aplicarii acestei facilități în funcție de sursa de finanțare, aceasta condiție ar trebui formulata explicit în lege, cu efect pentru viitor. Având în vedere și noile reguli aduse de pachetul 3 de relansare economica, cel mai probabil popularitatea acestui stimulent fiscal va crește în rândul contribuabililor, făcând astfel ca miza clarificarii acestei controversate fiscale sa fie și mai mare.